

‘Een leven lang leren’, ook voor de bouwkosten- en bestekspecialisten

Dirk Dubbeling

Nu het belang van gedegen kennis van contracten, bouwkosten en bestekken meer dan ooit wordt onderkend, dreigt het vakgebied te stagneren. Specialisten met nieuwe vakkennis zullen moeten doorstromen naar adviesfuncties en er zal een nieuwe generatie voor het vak moeten worden gewonnen. Het onderwijs gaat daarom in revisie.

Er dreigt een tekort aan goed opgeleide calculatoren, bouwkostendeskundigen en bestekdeskundigen. Bedrijven in de bouw- en bouwadviessector moeten veel moeite doen om voldoende gekwalificeerde werknemers te vinden. En dat terwijl de vraag naar deskundigen met kennis van contractvorming is toegenomen na de laatste twee parlementaire bouwenquêtes. Nieuwe vormen van aanbesteden en nieuwe wetgeving maken het noodzakelijk dat bouwkostendeskundigen en bestekdeskundigen zich continu scholen. In de reguliere opleidingen komen kosten, wet- en regelgeving en jurisprudentie te weinig aan bod omdat de beroepen bouwkostendeskundige en bestekdeskundige bij veel onderwijsinstellingen onbekend zijn. Zo richten architectuuropleidingen zich op ontwerpen en vormgeving en niet op kostenkennis en juridische randvoorwaarden. Aannemers, opdrachtgevers, de overheid, adviseurs en architecten hebben in de praktijk meer oog voor het uitvoeringsproces en materiaalgebruik. Het huidige onderwijs in de vorm van onder meer congressen, avondcursussen en vakdagen wordt versnipperd aangeboden en vormt evenmin een goede basis voor een succesvolle doorstroming.

Jonge mensen kiezen niet snel voor een van deze beroepen, die zij saai en weinig uitdagend vinden. De bestaande opleidingen hebben zo'n geringe instroom dat opheffing daarvan niet ondenkbaar is.

Uitholling vakgebieden voorkomen

Voor de nu werkzame vakgenoten zijn er onvoldoende hoogwaardige scholingsmogelijkheden om door te stromen naar hogere functies. Bovendien gaat een niet te verwaarlozen aantal

van hen over niet al te lange tijd met pensioen. Op de site van het Steunpunt Beroepsonderwijs (STBO) staat zelfs dat bedrijven door gebrek aan mensen met een geschikte opleiding gedwongen zijn hun kaderpersoneel met een minder geschikte opleiding te laten doorstromen naar hogere functies. Maar dat heeft gevolgen voor de kwaliteit van adviezen en leidt tot hogere faalkosten. Vaak worden bestekken gemaakt die gebaseerd zijn op oude projecten maar zonder daarbij acht te slaan op wijzigingen in wet- en regelgeving. De juridische gevolgen die dat kan hebben, worden nog te weinig onderkend.

Nieuw onderwijs in de maak

De Nederlandse Vereniging van Bouwkostendeskundigen (NVBK) en de Bond van Nederlandse Bestekdeskundigen (BNB) werken daarom aan nieuw onderwijs in de vorm van een stelsel van opleidingen dat praktijkgerichte opscholing biedt voor de niveaus 4 en 5, van mbo- naar hbo-niveau en hbo+-niveau. Voor het opzetten van dit nieuwe onderwijsaanbod is door SenterNovem subsidie beschikbaar gesteld. Veel eerstegeneratiedeskundigen zijn oorspronkelijk op niveau 4 geschoold. Tegenwoordig hebben kostendeskundigen en bestekdeskundigen vrijwel altijd een hbo-opleiding. Redelijk zelfstandig werkende calculatoren en bestekschrijvers zijn veelal opgeleid tot niveau 4. Zelfstandig werkende allround calculatoren en allround bestekschrijvers hebben een diploma op niveau 5. Zelfstandig kostendeskundigen en bestekdeskundigen hebben eveneens een diploma op niveau 5 alsmede enkele post-hbo-opleidingen. Doel van de opscholing is vakgenoten dusdanig nieuwe kennis bij te brengen dat zij als gekwali-

*drs. Dirk Dubbeling,
Onderzoeksinstituut
OTB*

‘Permanente scholing voor kosten- en bestekspecialisten moet gemeengoed worden’

ficeerd kaderpersoneel kunnen doorgroeien naar hogere functies. Zoveel mogelijk wil men proberen daarbij gebruik te maken van bestaande opleidingen. Daartoe moet worden vastgesteld welke plaats die opleidingen kunnen hebben in het totale traject van ‘een leven lang leren’. Eventueel moeten de opleidingen meer of minder worden aangepast. Ook zal er een aantal nieuwe opleidingen bijkomen. Die opleidingen gaan op zijn vroegst najaar 2008 van start.

Er zijn in Nederland ongeveer 31.000 personen actief op het gebied van bouwkosten en bestekken. Ruim 65 procent van hen, 20.800, komt in aanmerking voor opscholing. Daarvan zouden 14.500 de overstap naar niveau 5 kunnen maken en 6.300 de overstap naar post-hbo-niveau.

Het is voor de derde maal dat de NVBK met een omvangrijk onderwijsproject de vakkennis op een hoger plan wil trekken. In 1993 startte de Basisopleiding bouwkostendeskundige en in 2003 de post-HBO-opleiding Kostenadviseur Bouw. De BNB heeft enkele jaren terug een leer-gang Bestekdeskundige opgezet die in de toekomst onderdeel moet worden van een certificeringsregeling.

Beroepscompetentieprofielen

In combinatie met de opscholing zijn profielen samengesteld waarin beroepen beschreven zijn, de kerntaken die daarbinnen verricht moeten kunnen worden en de competentie die de werknemer moet bezitten om die kerntaken te kunnen uitvoeren. Het opscholingsonderwijs gaat hierop aansluiten. Een deelnemer aan een van de opscholingsmogelijkheden wordt op basis van die competenties en een persoonlijk ontwikkelingsplan tot passend onderwijs toegelaten. Inmiddels zijn voor alle beroepen beroepscompetentieprofielen beschikbaar op de website van STBO.

De opscholingsmogelijkheden zijn voor zestien beroepen opgesteld, elf voor bouwkosten- en calculatieberoepen en vier voor bestekfuncties. Zo

kan bijvoorbeeld een calculator op niveau 4 zich opscholen om in aanmerking te komen voor de functie allround calculator Civiele techniek. Een allround calculator Installaties W op niveau 5 kan zich vanaf dat niveau opscholen tot kostendeskundige Installaties W&R. Een bestekdeskundige niveau 5 kan bestekadviseur op niveau 5+ (HBO+-niveau) worden.

Zie voor meer informatie: www.stbo.nl.